

МАТБУОТ МАРКАЗИ хабар қўлағу

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

НАМАНГАН. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 67 йиллиги арафасида Наманган районидagi «Партия XXII съезди» колхоз пахтакорлари зафар кучдилар. Хўжалик аъзабурният ҳисобига пахта тошшироқлар.

ИПАК ПАХТА — БОЙЛИГИМИЗ СУРХОНДАРЕ. Ангор районидagi «Октябрь 50 йиллиги» колхоз пахтакорлари йиллик планни бажардилар. Қабул пунктларига 2170 тонна ипак пахта жўнатилди. Ҳосилдорликни 43 центнерга, умумий қирмонни 2500 тоннага етказиш учун мусобақа кун сайин қизитилган.

РАПОРТЛАР ОҚИМИ НАВОИЙ. Нарпай совхозини (Навоий районининг Наримон Аббалимов раҳбарлигиндаги бригадаси аъзолари йиллик планни бажардилар. Тайёрлов пунктларига 400 тонна пахта жўнатилди.

КАШҚАДАРЕ. Улянов районидagi «Партия XX съезди» совхозининг Жўра Турдиев бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам маррага етишди. Юбилей йили қирмонига 200 тонна дурдона етказиб берилди.

ҒИ ИККИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ҲИСОБИГА ҚҚАССР. Қораўзақ районидagi Калинин номи совхозининг Ленин номи бўғичи пахтакорлари ун иккинчи беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобига пахта тошшироқлар. Она-Ватанга шу кунгача 4871 тонна пахта етказиб берилди. Қирғай Абдураимов ва Қорлибой Бердиев раҳбарлигиндаги бригадалар эса ун иккинчи беш йилликнинг учинчи йили учун ҳисоб очдилар.

Уйчи районидagi «Қизил раво» совхоз, «Ленинчи йул», Норин районидagi «СССР 50 йиллиги», Чортоқ районидagi «Москва», Учкўрғон районидagi «Янги

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ АНДИЖОН. Пахтаобод районидagi Ленин номи колхозининг Толиб Ҳолдоров бошлиқ бригадаси аъзолари

„ОҚ ОЛТИН“ хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 1 ноябрга бўлган МАЪЛУМОТ (Планига нисбатан процент ҳисобида).

Table with 2 columns: Region (e.g., Fergana, Toshkent, Namangan) and 3 columns of data representing cotton production progress percentages.

ҲОСИЛДОРЛИК ОШАДИ

СИРДАРЕ. Ворошилов районидagi Свердлов номи колхоз аъзолари ҳар гектар ердан 34,5 центнердан ҳосил олиб, йиллик планни бажардилар. «Оқ олтин» мавсумида 123 ағрат унум билдиришлатдилар. Ҳар бир ағрат ердайдиган ўртача 132 тоннадан пахта териб олинди.

85 ПРОЦЕНТИ МАШИНАЛАРДА ЖИЗЗАХ. Зомин районидagi 15-д совхоз меҳнатчилари ўзбекистон ССР ва ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига мусобақани қизитиб, ғалаба рапортига имзо чекидилар. Тайёрланган 3 минг тонна пахтанинг 85 проценти машиналарда териб олинди.

ПАРТИЯ УЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 253 (19.029). Жума, 2 ноябрь 1984 йил Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси навбатдаги мажлисида меҳнатдаги ғоят катта ютуқлари учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг илгорларига 1984 йилги СССР Давлат мукофотларини бериш тўғрисида Ленин мукофоти ва Давлат мукофоти комитети билан Бутуниттифоқ касабасозлари Марказий Советининг таклифларини муҳокама қилди. Ун биринчи беш йиллик планларини тўла ва ошириб бажаришга, ишлаб чиқариш самарадорлиги ўстирилишини, ҳам ашё ва материаллар тежаллигини таъминлашга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини оширишга ҳамда кўпроқ салмоқли ҳисса қўшган ишчилар, колхозчилар, бригадирлар ва мастерлардан катта бир гуруҳни мукофотларга сазовор бўлди. Фан ва техника, адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида СССР Давлат мукофотларини бериш тўғрисидаги таклифлар кўриб чиқилди. Ватан техникаси, фани ва маданиятини ривонлаштиришда, шунингдек, олий ўқув юртлири, техникумлар ва ўрта мактаб учун дарсликлар тайёрлаш-

қачилик корхоналарида ҳам маъжуд озуқа цехлари сифатли терт тайёрлаш ва шу асосда чорва молларига бераётган дон емининг таъминоти қисмини тўйимлилиги жиҳатидан баб-баравар бўлган миқдордаги хашак ва ширали озуқа билан алмаштириш имконини берадиган серунум машина-ускуналар билан қайта жиҳозланди. Барча районларда чиқит-сиз технологияларни жорий этиш асосида озиқ-овқат чиқитлари ва бошқа чиқитларни озуқа учун қайта ишлаш таъминоти амалга оширилди. Об-ласта чорвачилик маҳсулотлари етиштириш мутта-сий ортб бормоқда. Уларни давлат йули билан харид этиш планлари бажарилмоқ-да. КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси шу иккинчи таърибига маъқуллаб, еттиштириш кўлайтириш юзасидан ишлаб чиққан тадбирларини қўллаб-қувват-лади.

Советининг Раиси Ж. Батмунх билан олиб борган музокараларнинг якулини кўриб чиқилиб, маъқулланди. Ана шу музокаралар чоғида КПСС билан МХРП, Совет Иттифоқи билан Монғолия Халқ Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини янада ривонлаштиришнинг асосий масалалари муҳокама қилинди. Сиёсий бюро шуни қайд этдики, иккала мамлакат халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушадиган Совет — Монғолия ҳамкорлиги социалистик ҳамдўстликнинг жипслигини янада мустаҳкамлашга, социалистик иқтисодий интеграция вазибаларини муваффақиятли ҳал этишга кўмаклашиб, илчиллик билан муттасил ривонланаверади. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида мамлакатимиз иқтисодий ва социал-маданий турмушига, қардош социалистик мамлакатлар билан дўстликни мустаҳкамлашга, тинчликни сақлаб қолиш ва халқаро кескинликни юмшатишга оид бошқа баъзи масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Сийсий бюро КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленумининг йўл-йўриқларини ҳисоба олиб, СССР Министрлар Совети Волгоград областида ва Ставрополь ўлкасида қишлоқ хўжалиги ҳамда мелиорация йонада ривонлаштириш, бу ерларда агроанот комплексининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг етиштириш кўлайтириш юзасидан ишлаб чиққан тадбирларини қўллаб-қувват-лади. К. У. Черненко, Г. В. Романов ва Н. А. Тихонов ўрмончилик Монғолия Халқ революцион партияси Марказий Комитети Бош секретари, МХР Министрлар

ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРИЛАЙЛИК

АНДИЖОН. 1 ноябрь. [ЎзТАГ]. Область қишлоқ хўжалик ходимлари кенашининг қатнашчилари Андижон областининг меҳнат коллективлари халқ хўжалик планиларини ва ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йили учун олинган социалистик мажбуриятларни қандай бажараётганиларини кўриб чиқдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов доклад қилди. Докладда ва нутқларда шу нарса қайд этилдики, область меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленумининг қарорларини, ўртоқ К. У. Черненконинг Пленумда сўзлаган программасини нутқини завқ-шавқ билан кутиб олдилар. Совет халқининг эҳти-ёжларини янада тўла-тўқис қондириш, унинг фаровонлигини ошириш учун бу жуда муҳим ҳужжатлар меҳнатда янги зафарларга, фойдаланилмаётган ички резервларини қидириб топишга руҳлантирмоқда, деб таъкидлашди нотиқлар.

этибор бердилар. Республика ва унинг Компартия-сини юбилей йили плани-ларини ва мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун ҳар бир коммунист-нинг, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши барча бў-ғинлари раҳбарларининг масъулиятини ошириш за-рур, деб айтишди нотиқлар. Қишлоқ хўжалик ишла-рининг кейинги ҳафтала-рда қандай бораётганлиги тўғрисидаги маълумотлар, областининг баъзи район-ларида терим ишлари су-рятаб қўриб олиниши кўр-сатиб турибди. Москва ва Комсомолобод районлари-нинг пахтакорлари йиллик планларини муддатидан ол-тин бажарганликлари ҳақи-да рапорт берган бўлсалар, Балиқчи, Олтинқул, Ўз районларининг пахтакорлари шу маррага яқинлашиб қол-ган бўлсалар, Марҳамат, Хўжаобод ва бошқа бир қанча районларнинг хўжа-

ликлариди терим су-ряти пасайди. Меҳнатда лаёқатли жами аҳоли ҳосил теримига жалб қилинган эмас. Об-ластадаги сугориладиган ер-ларнинг самарадорлигини мутлақо етарли деб бў-лмайди, ҳолбуки, областадаги ҳайдалаган ерларнинг ҳаммаси сугориладиган май-дон ҳисобланади. Баъзи хў-жаликларда пахта, дон ва ситос учун экилган макка-жуҳори, дон экинлари ҳо-силдорлиги реал имконият-лардан анча паст. Бу эса ерга, сувага, ўғитга, замона-вий фан ютуқларига оқило-на муносабатда бўлмастик натижасидир. Кенгашда областа чор-вачиликнинг аҳоли тўғри-сида ташвиш билан гапи-рилди. Қўлгина колхоз ва совхозларнинг коллективла-ри план ҳамда мажбурият-ларини муваффақиятли ба-жараётган бир пайтда ай-рини хўжаликлар мустаҳкам ем-хашак базасини барвақт яратиб қўймайдилар, дав-лат ресурсларини ем-хашак берилишини сурамоқдалар. Область паррандачилик фаб-рикалари ва бўрдоқчилик

базаларининг раҳбарлари шаънига ҳам оқилона му-лоҳазалар айтди. Коммунистларнинг энг муҳим вазифаси шу йилги мажбуриятларини муваффа-қиятли бажариш учун ку-рашининг олдинги сафида бўлишдан, меҳнат ва давлат иттифоқини мустаҳкамлашга эришишдан иборат эканлиги қайтада кўтирилиб ўтиди. Партия комитетлари ва бош-ланғич партия ташкилотла-ри КПСС Марказий Комите-ти октябрь Пленумининг қар-орларини кенг пропаганда қилишлари, меҳнатчиларни шу қарорларни амалга оши-ришга сафарбар этишларини керак.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касабасозлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКММ Марказий Комитети давлатга пахта сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1984 йил октябрь ойи учинчи ўн кунлиги якулини кўриб чиқдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касабасозлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКММ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқ-лари куйдагиларда қолдирил-ди: Сирдарё области. Бу область пахта тайёрлаш планини 83,25 процент бажарган ва ўн кун-

Қорақалпоғистон АССР. Авто-ном республика пахта тайёр-лаш планини 71,17 процент бажарган, ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 15,28 процент ўсишини таъминлаган; Қорақалпоғистон АССРнинг Кенгайи райони. Бу район па-хта тайёрлаш планини 77,18 процент бажарган ва ўн кун-ликда пахта тайёрлашнинг 20,64 процент ўсишини таъ-минлаган; Сирдарё областининг Қўрғи-Ильчи райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 82,79 про-цент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 18,81 про-цент ўсишини таъминлаган. Кўчма Қизил байроқлар куй-дагиларга берилди: Қорақалпоғистон АССР. Авто-ном республика пахта тайёр-лаш планини 97,08 про-цент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг ипак пах-тини ҳам қўшиб ҳисоблаганда 21,27 процент ўсишини таъминлаган; Қорақалпоғистон АССР Хў-жайли районидagi Ленин но-ми колхоз. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 110,66 про-цент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 22,87 про-цент ўсишини таъминлаган; Сурхондарё область Ангор районидagi «Қизил юлдаш» колхоз. Бу колхоз пахта тайёр-лаш планини 105,16 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг ипак пах-тини ҳам қўшиб ҳисоблаганда 20,98 процент ўсишини таъминлаган.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Ко-митетининг биринчи секре-тари И. В. Усмоҳижаев нутқ сўзлади. Кенгаш қатнашчилари об-ласть барча қишлоқ хўжа-лиқ меҳнатчиларига мурожа-ат қилиб, йилги-теримни тез ва ҳеч нобудгарчиликсиз ту-галлашга даъват этишлар ва бу йил давлатга 630 миң тонна пахта сотиш мажбу-риятини қабул қилдилар. Сурхондарё область Гагарин районидagi «Партия XXIV съезди» совхоз. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 95,98 процент бажарган ва ўн кун-ликда пахта тайёрлашнинг ипак пахтини ҳам қўшиб ҳисобла-ганда 21,27 процент ўсишини таъминлаган; Қорақалпоғистон АССР Хў-жайли районидagi Ленин но-ми колхоз. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 110,66 про-цент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 22,87 про-цент ўсишини таъминлаган; Сурхондарё область Ангор районидagi «Қизил юлдаш» колхоз. Бу колхоз пахта тайёр-лаш планини 105,16 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг ипак пах-тини ҳам қўшиб ҳисоблаганда 20,98 процент ўсишини таъминлаган.

ҲИНДИСТОН ЭЛЧИХОНАСИГА БОРИШДИ

Бувуларча суиқасд нати-жасида Ҳиндистон респу-бликасининг Бош министри Индира Ганди бевақт вафот этганлиги муносабати билан 1 ноябрь кунини К. У. Черненко, А. А. Громико, М. С. Соломевцев Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидagi элчихо-насига бордилар. Улар улуг ҳинд халқининг

Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Ражив ГАНДИ жаноби олийларига

Сиз Ҳиндистон Бош ми-нистри юксак лавозимини эгаллаганингиз муносабати билан самимий қутловлари-мизни қабул қилгайсиз. Совет кишилари дўст ҳинд халқининг мамлакат миллий мустақиллиги ва бир-лигини мустаҳкамлаш, уни социал-иқтисодий ривонла-штириш проблемаларини ҳал этиш, жаҳон ишларида Ҳин-дистоннинг ролини ошириш борасидаги куч-ғайратларига хайрхўшлик билан муносаба-тада бўлмоқдалар. Ана шу ва-зифаларни ҳал этиш Ҷаво-ҳарлал Неру билан Индира Гандининг ҳаёт иши бўлган эди. Ушбу олижаноб вази-фани давом эттиришда Сизга муваффақиятлар ер бўлади, деб умид билдирамиз. Совет Иттифоқи халқи ва раҳбарлари Ҳиндистон бил-ди аълавланган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлаш ҳамда чуқур-лаштиришга катта аҳамият бериб келмоқдалар. Совет Иттифоқи Ҳиндистоннинг

СЎНГИ СОАТДА ЯҒОНА МАҚСАДСАРИ

ГАВАНА. 1 ноябрь. [ТАСС]. Узаро Иқтисодий Ердам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ҳар томонлама ҳамкор-лиги узаро манфаатдорлик асосида, ҳар бир қардош мамла-катнинг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг равнини йўли-да бундан буюн ҳам ривонланаверади. Узаро Иқтисодий Ер-дам Кенгаши сессиясининг ҳукумат бошлиқларини иштирокда ўтказилган ва Куба республикасининг поитхатида ўз ишини таъминлаган XXXIX мажлиси шунинг тасдиқлари.

Иўл социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ҳамкор-лигини кенгайтириш ва чу-қурлаштириш ишида сезилар-ли натижалар бераётганлиги-ни, уларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга, социализминг дунёдаги по-зицияларини кучайтиришга хизмат қиётганлигини ян-диллик билан ўқитиб ўти-дилар. Узаро Иқтисодий Ердам Кенгашига аъзо бўлган мам-лакатлар мураккаб халқаро вазиятда ривонланаётганли-гини сессия қатнашчилари ўқитиб ўтидилар ҳамда Ер-донда тинчликни сақлаб қо-лиш, ядровий ҳалокатнинг ол-динчи олинш, қуролланш пой-

газини жиёвллаш учун ҳам-ма зарур ишларни бундан буюн ҳам қиларишга яқ-дирлик билан интилишлари-ни изҳор этдилар. Сессия кунлари юзасидан протокол имзоланди ва ах-борот қабул қилинди, бу ах-борот матбуотда эълон қи-линди. Узаро Иқтисодий Ердам Кенгашининг навбатдаги маж-лисини 1985 йилда Варла-вада ўтказишга қарор қил-ди. Сессия қатнашчилари қў-шма маълумотларнинг ра-исини Ҳиндистон Бош министри И. Гандининг «Ҷиёна» ха-лоқати тўғрисидаги хабарини чуқур қайғу билан кутиб ол-

ҲИНД ХАЛҚИГА МУРОЖААТ

нақадар ҳормай-толмай ва сабот билан бағишлаб кел-ганини мамлакат яқин би-лади. Қайси динга мансу-б-лигини қайси тилда талла-шишдан ва сийсий эъти-қидан қатъи назар барча граждандар битта катта ои-ла бўлиб шайданга мамла-кат — яғона, тинчликсевар ва равиқат топувчи Ҳинди-стон ҳақидаги орзу унинг учун нақадар муқаддас бўл-ганини сизлар ҳаммамиз би-ласизлар. Унинг бевақт ва-фоти бу ишни ниҳоясига ет-казишга имкон бермади. Ай-

ГАЗЕТХОНЛАР УЧУН УЧРАШУВ

ТУГАЛЛАНМАГАН КЎШИК

Сарқуш Ўзбекистонимиз Советлар замонисда кураш ва галабаларнинг шонли йўлини босиб ўтди. Коммунист партия раҳбарлиги, овоз меҳнатнинг яратувчи кучи уни тараққиёт йиллашлари чўқисига кўтарди. Барча муваффақиятларимизда мўъжизакор юксалигининг жонқуярлари — кекса коммунистлар, ўтмиш—тарихимизнинг боғbonлари бўлган партия ветеранларининг муносиб ҳиссалари бор. Уларнинг иб-

ратли фаолияти, партия ишига юксак садоқати, нури келажак учун кураша билмиш фазилати ҳар қанча қадрланса арзғинлик. Уларнинг афсонавий жасоратларга тўла ҳаёти ёш авлоднинг тугалланмаган кўшикдек ром этмоқда, хизмат вазифини сийқоқилди, аждондан адо этишга, социалистик Ватанимиз манфаати йўлида фидокорлик кўрсатишга даъват этмоқда.

Шундан буён 55 йил ўтди. Озгина муддат эмас. Бу орада фашистлар Германиясига қарши урушда қатнашди. Бағдод районда МТС директори, Фаргона район партия комитети секретари бўлиб ишладим. Логон қана, Катта Фаргона, Жанубий Фаргона каналлари кўз ўнгимда бўлиб этилди. Унга яқин орден ва медаллар билан мукофотландим. Қарда, қандай лавозимда ишлагимдан қатъи назар, оғир дамлар Буранин сингари ақоли революционерлар, қалби қайноқ, садоқатли коммунистларни ёдга олам. Уларнинг нури сиймоқлари кишини машаққатларни енгиб ўтишга, жасорат ва матонат кўрсатишга қорлаб туради.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ (1984 ЙИЛ) ОКТАБР ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ-ҲАЁТГА ҲАММА НАРСА ИНСОН УЧУН, ИНСОННИНГ БАХТ-САОДАТИ УЧУН

Партия ташкилотларида, меҳнат коллективларида КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленумининг ҳужжатларини, ерларни мелiorациялашнинг ва мелiorация қилинган ерлардан фойдаланиш самардорлигини оширишнинг ўн иккинчи беш йилликка ва 2000-йилгача бўлган истиқболга мўлжалланган Узоқ муддатли программасини тўшунтириш ва пропaгaнда қилиш соҳасидаги оммавий-сиёсий ва лекция иши кенг авж олдирилмоқда. Шу йилнинг ноябрь ойида ҳамма юзга ягона сиёсий кулар ўтказилди.

Партия ташкилотларида, меҳнат коллективларида КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленумининг ҳужжатларини, ерларни мелiorациялашнинг ва мелiorация қилинган ерлардан фойдаланиш самардорлигини оширишнинг ўн иккинчи беш йилликка ва 2000-йилгача бўлган истиқболга мўлжалланган Узоқ муддатли программасини тўшунтириш ва пропaгaнда қилиш соҳасидаги оммавий-сиёсий ва лекция иши кенг авж олдирилмоқда. Шу йилнинг ноябрь ойида ҳамма юзга ягона сиёсий кулар ўтказилди.

КОММУНИСТ БЎЛИШ ШАРАФИ

Ғулжон Солиев, 1924 йилдан партия аъзоси, Ақмал Икромов район партия ветеранлари кенгаши раиси.

Ешам саксондан ошди. Шунга қарамай меҳнатқашлар даврасида кўп бўлган. Сўхбатлар чоғида комсомол ёшлар инқилоб воқеалари, унда қандай иштирок этганини айтишга кўп сўрашади. У вақтда мен ўсмир бола эдим. Яхши эсламан. Қуз фасли эди. Эрта билан турсам онам паршинохотир ўтирибдилар. Атрофларида кўп айландим-у, сабабини билмадим. Найфитларни эса бузилиб борарди.

Суратда: (чапдан) партия ветеранлари Ғ. Солиев, Р. Бойқонов, У. Тонров, С. Коротов ва О. Абзаловлар.

— Буёққа кел, — дедилар бир маҳал мени илаб, — дадангнинг ишонганини биласанми?

— Биламан, биламан, — дедим мен юрагим ёниб. — Икки марта бирга борганман.

— Даданг ҳам, аканг ҳам ишга кетишганча дом-дараксиз. Янги шаҳар нотинг де-йишяпти. Хабар олмай юбурсан, адашиб қолмай-самми?

— Йўқ, — дедим мен учтудек бўлиб. — Йўлни яхши эслаб қолганман.

Жабборқудда жон борми? Рўқсат тегиши билан оғим олти, қўлим етти бўлиб чолиб қолдим. Зум ўтмай эски шаҳарини ўқчи маҳалласидан Анҳор кўрпигига етиб келибман. Одам кўп. Ҳаммаганим чўқисига аллақандай жиддийлик бор эди.

Кўпнинг устида турб олган беш-олти киши ҳеч кимни темир йўл устaxonиси томонига ўтказмасди. Уларнинг ёнида дадам билан бирга ишлайдиган кўшимчи Аҳмадхўжа ака Маҳмадхўжаевни кўриб қолдим.

— Дадангнинг олдига келдингми? — деди у ёнига қарийиб. — Унда даров уйга кайт. Хавотир олишмасан. Ош-овқат қилдириб олиб келин.

Овқат олиб келганимда, устaxonага кирганим юборишди. Ишчиларнинг кўпчилиги курул кўтариб олганин, тўп-тўп бўлишиб алла нарсаларни маслаҳатлашарди. Тез-тез «революция», «инқилоб» деган сўзни такрорладилар. Дадам, акам, уларнинг шериклари ҳам «совга»дан хурсанд бўлиб кетишди. Бирга овқатланишиб, қўлимга янги-янги уйларнинг адресларини беришди. «Биласанми, — деди отам бағрига босиб, — Россияда инқилоб оқ берибди, хукумат ишчидекдорлар қўлга ўтдиби. Гарчанд бу сўзларнинг мазмунини чуқур тушунмасам ҳам уларга ерданлашганим киришиб кетдим. Ишчиларнинг уйдаришдан устaxonага нон, қандукурс, туршак, мева-чева олиб келардим. Ҳамама мени ортиқиб кутиб олар, елкама қоқиб, миннатдорчилик билдиришарди.

Кейин билсам бу Тошкентда инқилобнинг бошлангани экан. Устaxonа ишчилари етакчи революционерлар Манжава, Мирҳодиев, Илбасовлар йўлидан бориб, кўзгоҳонга тайёргарлик кўришаркан экан.

Кейинчалик ўзим ҳам шу корхонада ишладим. Актив жамоатчилик фаолияти олиб бердим. Аммо ўша гувоҳ бўлганим инқилобни ишчиларнинг бошлангани бир умрга ширин хотира бўлиб қолди.

Энг муҳими, у менда революция ишига эътиқодини кучайтирди, ҳалқ учун, адолат иши учун курашни кўшиммаси кучайишига ёрдам берди. Халқлар доҳиси Владимир Ильич вафотидан кейин Ленин қаҳрига яна жавоб беришчилардан бўлиб партия сафига кирдим.

60 йилдан буён комму-

нист деган номни эъзозлаб келмоқдаман. Кексалик—беқорчилик эмас. Киши соғсаломат экан, фаолиятдан тўхтамаслиги керак. Мен ана шундай эътиқодга эришдик бўлиб, ёшлар тарбиясига баҳоли қудрат ҳисса қўлиб келмоқдаман.

ОЛДИНДА БОРИШ ИШТИЁҚИ

Рауф БОЙЖОНОВ, 1924 йилдан партия аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи.

Елпасига коллективлаштириш асосида қўлоқларни тутатиш давом этарди. Республика партия ташкилотининг вақили сифатида Пайариқ районидан қишлоқлардан бирда иш олиб борардим. Ишга киришганимнинг учинчи кўни штабимизга хат ташлаб кетишди. «Бу ердан тезроқ тўғинини шиклаштириб қолларинг. Акс ҳолда жонларингиз гаровда», — деб ёзилган экан қорозда. Инқилоб душманларидан колхозлаштиришнинг йўлини тўсиш учун қарангата келганликларни кўриб турарди. Чекнинг асло мумкин эмас. Хўшёрликни ошириб, ишни давом эттирдик. Аммо душман кўп куттирдик. Камбагаллар комитети йиғилишидан ётоқхонага қайтаётганимизда орқамиздан у бор ўқ узилиди. Аммо мен ҳам ҳамроҳларим — қишлоқ Совети раиси, ўринбосарим Нурмон Соатов ҳам шикластанмадик. Ушша ерда олиб борилган ташвиқот-тарғибот ва ташкилотчилик ишлари якунида Нариманов номи колхоз тузилди.

Ушша пайтларда шароит мурракб, саводли кишилар бармоқ билан санарили эди. Янги тузум афзалликларини тўшунтириш учун кўп меҳнат сарфлашга тўғри келганди. Қишлоқларда ҳамма оғирлик коммунист ва комсомоллар зиммасига тушарди. Биз, партиянинг жангавор солдатлари камсонли бўлишимизга қарамай кундалик фаолиятимиз сабот ва матонатимиз билан эл эътиборини қозонишга, уларнинг партияга бўлган ишончини мустаҳкамлашга ҳаракат қилардик.

Кутлуғ иш қўрсонсиз бўлмади, албатта. Кўпчилик мафратини ҳимоя қилиб, юқоридаги каби таҳлилки аҳволда кўп қолганми. Дадий ўқ қанча-қанча жангавор сафдоларимизни орамиздан олиб кетди. Аммо партия ва ҳалқ ишига эътиқод, нури истиқбол сари дадил иттиқиб бизга руҳ бағишларди. Зотан, республикамиз партия ташкилоти ҳисобида коммунистлар ва партия аъзоллигига кандидат-

лар қўлайиб, бугунги кунда 629 миң кишини ташкил этган экан, уларнинг авангардик роли кучайиб борганлигини кўриб, қалбим қувончга тўлади. Ушша дамларда зиммасизлик вазифини шараф билан ўтганлигимиздан қониқиб ҳо-еят қиламан.

БУРЧА САДОҚАТ

Умар ТОИРОВ, 1937 йилдан партия аъзоси, Ленин, Қизил Байроқ ва «Хурмат Белгиси» орденлари кавалери.

1929 йил Ҳам ўқийман, ҳам ўқитувчилик қиламан. САГУДан чиқиб, хотин-қизлар саводини чикариш курсига йўл олдим. Қоронғи тушган, ялон изи йўлдан шобиб қадам ташлардим. — Тўхта, — деди кимдир. — Сен билан урашолмай юргандин, йигитча. Бир сўхбатингни олайликчи!?

Овоз келган томонга ўғирилганим билан, кимдир ёношимдан келиб бошимга тушди. Мени йўқлаб турганлар кўпчилиги экан. Роса дўпселади: «Хотинларга дарс берадиган сен бўлганими ҳали, иккинчи бу томонларга қадам боссанг, кунингни кўрсатамиз», — дейишарди улар.

Курс ўқитувчилари уйма-га олиб боришганда ўзимга келибман. Аммо ўқитувчиликдан қайтмадим. Дарс беришнинг давом эттирдим. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Комсомол виждони ана шунга даъват этарди. Республикада саводсизликни тутатиш учун оммавий кураш бошланган бўлиб, бундай курслар ҳамма ерда очилган, миң-миңлаб хотин-қизлар таълим олишарди. Уларнинг янги жамаит афзалликларини тўшунтириш учун кўп меҳнат сарфлашга тўғри келганди. Қишлоқларда ҳамма оғирлик коммунист ва комсомоллар зиммасига тушарди. Биз, партиянинг жангавор солдатлари камсонли бўлишимизга қарамай кундалик фаолиятимиз сабот ва матонатимиз билан эл эътиборини қозонишга, уларнинг партияга бўлган ишончини мустаҳкамлашга ҳаракат қилардик.

Кутлуғ иш қўрсонсиз бўлмади, албатта. Кўпчилик мафратини ҳимоя қилиб, юқоридаги каби таҳлилки аҳволда кўп қолганми. Дадий ўқ қанча-қанча жангавор сафдоларимизни орамиздан олиб кетди. Аммо партия ва ҳалқ ишига эътиқод, нури истиқбол сари дадил иттиқиб бизга руҳ бағишларди. Зотан, республикамиз партия ташкилоти ҳисобида коммунистлар ва партия аъзоллигига кандидат-

тия аъзоси ўз характерига, маънавий қиёфасига эга бўлиши керак. Ҳамама нарса учун, ҳатто ёнингиди ҳамроҳинг учун ҳам, энг муҳим ишларимиз, бутун мамлакат учун жавобгарлик ҳисси коммунистга хос фазилатдир.

Бир жойда туриб қолсам, ўзим билан овора бўла бошласам, партиявий бурчимни унутгандек ҳис қиламан. Яқинда Хоразм, Қашқадарё, Бухоро ва Газалида бўлиб қайтдим. Меҳнатқашлар билан босиб ўтилган шонли йўл ҳақида қизгин сўхбатлар қурдик. Шубҳасиз, кекса авлоднинг қиммати анъаналарини ёйишда жонли мулоқотнинг ўрнини ҳеч нарса босолмайд.

БАРҲАЁТ СИЙМО

Степан КОРОТКОВ, 1932 йилдан партия аъзоси, Куйбисев район партия комитетининг аъзоси.

Туркманistonнинг Мари шаҳри яқинидаги Чунгуй қудуғи ёнида бир қўб бор. У номи қўшиқларда қўйилган вазод командиримиз, баҳодир жангчи Михаил Андреевич Бураниннинг қабридир.

Буранин асли Ленинградлик эди. Туркманistonи босмачилардан тозалашга муносиб ҳисса қўшган бу ақолиб инсоннинг хотираси бир умр ёдимдан кўтарилмаसा керак. У ҳар қандай оғир ва мурракб шароитда ҳам ўзини йўқотмас, ниҳоятда тадбиркор, уздабурун ва зийрак киши эди. Ақолиб ташкилотчилик, ҳолисчилик ва оддийлик билан жангчилар ўртасида хурмат қозонган. Самийий муомаласи, кишиларни юракдан тушуниши, ошкора ва принципиаллиги билан кўпчиликка хўш ёқарди. У менга сиёсий душманларга нисбатан шафқатсиз бўлишни, революцион эҳтироси, болшевик эҳтироси, коммунистликни ўргатди. Ҳарбий билимдан таълим берди. Буранин ҳаётини нури келажак, коммунистнинг гоялар учун кураш йўлига бахшида этди.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

ЎҚИҚЛАРДА НУР

Ориф АФЗАЛОВ, 1930 йилдан партия аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

— Райкомга хабар қилишди. Жилдон чўлда матчи қурилиб, у ерда қурулган кишилар истиқомат қилишаркан экан. Хабар милиция бўлимига етказилди. Менига райком вақили сифатида операцияда қатнашган вазифаси топириди. Шофиркон район милиция бўлими бошлиғи Махмад Шуқуров етакчилигида 25 кишилик отряд Қоракон, Тезгузар, Жўйот қишлоқларидан келган қизил таёқчилар ёрдамида матчинга ўра, муллавачиларни ниқобдаги босмачиларни қўлга олди.

Уларга Мусулмонқул номи билан иш юритган инглиз агенти бошчилик қилар экан.

Ҳаётимда инқилоб душманлари билан кўп рўнара келганман. Ўзбекистон, Тожикистон, ҳатто Қирғизистон тоғ ва адирларда душманга қарши иш олиб бордим. Бу жанг жадаллар ҳақиқат охири-охирида галаба қилишнинг, тенглик ва одилликни, ҳалқ манфаатини ёқлаган томон доимо ютиб чиқишини қайта-қайта исбот этди. Ленин партияси эса ҳақиқатпарварлиги, меҳнаткаш омма манфаатини қўлаши, унга таяниб иш қўриш тўғрисида кучлидир. Эришган ютуқларимиз силсиласида ана шу ҳамкорликнинг ўтмишимизнинг ҳаётини мисоллари, коммунист ва комсомолларнинг тилларда дoston бўлган ақолиб жаvorsати, йилида аср мазмунли мужассам бўлган тараққиётсиз суръати кўпроқ маҳд этилса, тарбия ишига кучли таъсир этишини таъкидламоқчи эдим. Революционнинг ой байронини қабул қилиб олаётган авлод вақиллари ўз ишини яхши биладиган, Ленин таълимотини чуқур синдириб олган ёшлар эканлиги бизни гоёт қувонтирмайди, бизга навқирон гайрат бахш этмоқда.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бевосита иштирокчи бўлган, кўрган ва бошдан кечирган воқеалар ҳақида ҳаёмон билан гапирди. Бу ҳикоятлари бефарқ тинглаш мумкин эмас эди. Улар ҳар бир тинловчи қалбига Октябр қавандозларига хурмат эҳтиром уюғот, ота-бизимнинг шонли ишлари, Октябр муваффақиятларини ишнинг зафар билан давом эттиришга даъват этарди.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ, С. МУХИДДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

Ушадан чўлдаги жанг ниҳоятда оғир бўлган эди. Уроғелди қўрсониб босмачилар сон жиҳатдан кўп бўлиб, биз билан юзмаюз жанг қилишга интилар, кўй ва қорамол поддаларини ҳай-

Жонли сўхбат қизгин давом этди. Давранин ҳар бир қатнашчи ўзи бев

ПАХТАЗОРДА ҲАР БИР КУННИМИЗ ЗАРВДОР БЎЛСИН!

Йигирм - терим байроқдорларидан ўрناق олиб, кунлик графикларни ошириб бажаришга эришиш—шу куннинг муҳим вазифасидир!

ПАХТА ҲАҚИДА, ризқ-рўзимиз, фахру ифтихоримиз, боринги, шон-шухратимиз бўлган бу бебаҳо бойлигимиз таърифларини кўп айтганмиз. Аммо пахтакорнинг жасорати ҳақида ҳали ҳамма гапни айтганмикин? Бу фикр, ҳусусан, Фарғона пахтазорларини айланганимизда бот-бот ҳайланган ўтди. Қажрамонлик вақт ҳам, жой ҳам танламайди, дейдилар. Масъулият ҳисси юксак бўлса, фидойиликка рағбат кучли бўлса — Қажрамонлик бот-бот тақдорланаверган экан. Фарғонанинг ўн тўрт пахтакор районидан олтин чаноққа кўп узатиши мумкин бўлган неча-ки киши бўлса, ҳозир ҳаммаси пахтазорда. Ҳаммаси ягона бир мақсад — план эртароқ бажаришга, тола сифати ҳам яхши бўлса, республикамизнинг катта тўйига ёруғ юз билан борсақ, деган мақсад билан меҳнат қилмоқдалар. Йўқ, бу оддий меҳнат эмас, фидойиликнинг гузал ифодасидир.

Ўзбекистон райони пахта тайёрлашнинг суръати жиҳатидан область районлари ичидан учинчи ўринда бормоқда. Гафур Гулом номидаги колхоз эса, аллақачон маррага етган, 12 октябрь куни 1900 гектар ердан 34,6 центнердан хирмон кўтариб, область ҳужалиқлари ичидан иккинчи бўлиб рапорт тоширган. Республика кўчма Қизил байроғи доимий сақлаш учун колхозда қолдирилган. Мукофотга пул, енгил ва юк машиналари олишган. Дала меҳнаткашларининг кайфияти баланд, руҳи тетик, эҳтишом шу боисдандир, кунлик суръат сира ташта таштаётгани йўқ.

— Энг илгор бригадани айтсангиз, — сўраймиз колхоз раиси Анваржон Эриқбоевдан. — Бизда қолоқ бригада йўқ.

Ўйлаганимиз ҳосилдорликни ошириш эди-ю, бироқ ҳар гектаридан 17 центнердан ошари пахта ололмадик. Офарин ҳукуматга, офирин кадрларга, ҳосилдорликни 50 центнерга етказиб қўйишди-я! Йўқ, бунақа пайтда чекада туриш гуноҳ бўлади. Нима дединг, Эсонали?

Эсонали бобо дейди: — Ҳақ гапни айтдинг, Қўзиёв раис, Маънави Отахон икковимиз 50 йил тракторчилик қилдик. Эллик йил мўл ҳосилни ордун қилдик. Эсингдами, раис, сушиллада пахта кўритамиз, деб мевали дарахларни ёпасига кесиб юборганмиз. Ўша кунларга қолмайлик деб, этак бойлаб чиқдик, тўғрими Отахон!

Отахон бобо айтди: — Мурожатни қабул қилишга қилиб қўйиб, лекин ўзимиз кўриб кетдик, колхоз катта, етти юзта чол-у, кампир бор экан, уйда-доломай қолсақ, юзимиз шувит бўлиб қоладими, деб ташвишда эдик. Йўқ, унақа бўлмади. Ҳатто эллик-олтмиш килолаб пахта терган кунларимиз ҳам бўляпти. Чоллар гайрати, деб газетга ёзиб чиқмайсизми, мухбир ўғлим?

— Эсақ ҳам бўлади, — деймиз. — Эсангиз, мана шу Темирвойни ҳам қўшиб ёзинг. Эллик йил механик бўлдим-у, бир марта ҳам номим газетда чиқмади, деб армон қилиб юривди.

— Ҳей, Отахон, гап навбати кеп қолди деб гапирверма, — сўхтаётган аралашди Темир бобо, — мен газетда чиқман деб тараётганим йўқ. Мен шу атрофда ўралашиб юрсам, набаро чеварларимга мадад бўлади, пахтаи хом терма, деб ўргатиб тураман.

ҳам майли... Лекин телевизорда бир кўрсаткичлар, армияда хизмат қилаётган набираларимиз соғиниб юришгандир, бувики қандай ишлаётганини кўришса, хурсанд бўлишадими...

КИРОВ РАЙОНИНИНГ ерлари Ўзбекистон райони пахтазорлари билан тўхта, чегарадош. Ҳар икки район меҳнаткашлари ҳосилдорликни оширишда, турмуш маданиятини юксалтиришда, ободонлаштириш ишларини яна ҳам ривожлантиришда бир-бирлари билан ҳамма мусоабалашиб келишади, тажриба алмашади. Киров районида ҳам маррага етган ҳужалиқлар кўп. «Москва» колхози район ҳужалиқлари орасида карнобоши бўлиб бормоқда. 24 бригаданинг деярли ҳаммаси ҳозир мажбурият ҳисобига пахта тоширмоқда.

— Ҳарқалай илгорликнинг бирор сирин бордир ахир? — деб сўраймиз Тўғонбой Пулатовдан.

— Ҳамма гап кайфиятда, — дейди бригадир.

— Тушунтирибко айтсангиз? — Аъзоларга яхши шароит яратганмиз. — Ҳозир ҳамма жойда ҳам шароит яхши. — Йўқ, бизники сал бошқачароқ. — Масалан?

— Ана, кўриб турибсизлар, ерданчи ҳужалиқда 15 та бурдоқ қўй, 10 та қорамол боқайлик. Омборхонада ошқовқондан тортиб сабаи-пийезгача, узум-у, ўрикдан тортиб, боринги, ловия-мошгача тирбанд қилиб қўйганмиз. Аъзоларимиз ҳеч нарсасга зориқтирмаймиз. Йил-ўн икки ой текин оват... Яқинда бир новосини минг сўмга пуллаб, аъзоларга гуруч, чой, қанд-курс... олиб бердим. Ҳамма-сининг кайфияти яхши.

— Ҳосилдорлик қандай бўляпти? — Эллик беш центнердан ҳам бўлмайди. — Сифати-чи? — Толани айтасизми? Маҳалий ўғит солиб, ишлов берган ерларимиздан 36—38 процент тола чиқяпти. — Илгор теримчиларингизни айтсангиз. — Бизда ҳамма илгор...

Катта тўй йилида ҳамма илгор бўлиши, қолоқ механизатор, қолоқ теримчи деган тушунча бу йил бўлмастлиги керак. Сирдарё бўйида, қум барханлари орасида янги ташкил этилган «СССР олтинчи йиллиги» совхоз меҳнаткашлари ана шундай юксак мақсад билан меҳнат қилмоқдалар. Инсон азму-қарор қилса, унга ҳамма нарс бўйсунар экан. На «қўқон» шамолининг дахшатли увиллашлари, на кўчиб юрадиган барханларнинг тўсатдан қиладиган босқинлари, на шўрхон ерларнинг илжинкиликлари — ҳеч нарсани ҳамма азаматларига тўсиқ бўлолмастлиги. 1600 гектар ерга пахта экиншибди, мўлжал ҳам чакки эмас, 30 центнердан Плянини аллақачон 120 центнердан ошириб юборган Турғунчи Нейматов, Ашурбой Юрбаев сингари тажрибали йигитлар бошчилик қилаётган бригадалар бир-икки йилдаёқ еришни оби-тобин келтириб, «жилов» олишибди, ҳосилдорликни 40—45 центнерга кўтариб юборишди.

«Ленинбобо» бўлимининг бошқарувчиси Турғунчи Аҳмедов — пахлавон йигит, елкалари кенг, мулоҳазалари чуқур, сўзлари маънодор. Чўл бургути, деб ана шундай йигитлар ни айтганга керак.

КҮП ЕРЛАРИМИЗНИ гўза айна шоналаган пайтда қум босиб қолди, — шомасдан гапирар бошлади йигит, — ўша кунлари бўлган машаққатни эсласам, юрагим орқага тортиб кетади, сут-касига йигирма соатлаб ишладик, челақлаб ташидик қумларни! Қўлимдан келса, бўлимининг ҳар бир аъзосига биттадан ҳайкал қўярдим, ўнг томонингиздаги мана шу қум тепани кўринг, чап томонингиздаги мана бу ҳосилни кўринг, олди тўлда 40 тадан кўсақ пишиб берди-я... Йўқ, юбилей йилида бизнинг ҳам юзимиз ёруғ бўладиган бўлди!

— Толанинг чиқиси қалай? — Шоаётганларнинг йўқми? — Йўқ.

— Бўлмаса гапни сал узоқроқдан бошлайман... — дейди бўлим бошчилиги. — Йил бошида районда катта йигит ўтказилди. Районимиз биринчи секретари ўтирганларга мурожаат қилиб, қани айтилган-чи, қўй беш ойда, гунаҳини салқин ойда турса нима бўлади, деб сўради. Ўтирганлар бир оғиздан: «Нимжон бўлади», деб жавоб қайтаришди. Бу — бор гап. Ленин, унга қўпича амал қилмас эдик... Гўза ҳам шунақа. Қўсақларини яхши пиширдик бу йил, биринчи терим 38 процентдан тола берди, кўриб турибсиз, суръатимиз ҳам чакки эмас, плани терим бошидеқ тўлдириб қўйганмиз. Мавсум охиригача бўлим бўйича гектаридан 40 центнердан берамиз, деб турибмиз...

Қайси ҳужалиқда бўлманг, хоҳ оддий колхозчи-ю, хоҳ раҳбар билан гаплашманг, ҳаммалари суръат сифатга ҳалақит бермаслиги керак, деган гапни айттишмоқда.

Катта меҳнат ғалабаси арафасида турган Фарғона фидойиларининг бугунги кайфияти ана шундай.

ПАХТАЗОРДА ҲАР БИР КУННИМИЗ ЗАРВДОР БЎЛСИН!

ТАНИШИНГ:
ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ
ПЕШҚАДАМЛАРИ

● Республикамиз пахтакорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллиги шарафига ўзaro мусобақани кун сайин қизитмоқдалар. Механизаторлар ва чевар теримчилар ўз иммаларидаги мажбуриятларни бажариш учун фидоикорлик кўрсатишяпти.

Суратларда: 1. Норин райондаги Энгельс номи колхознинг механизатори Мингбой Обидов. У мавсум бошдан бери терган пахтаси 230 тоннадан ошиб кетди. 2. Буниний райондаги «Ленинизм» колхозининг аъзоси Гулзира Йўлдошева қўпнинг килограммчилар ҳаракатида биринчилар сафида бормоқда. У айна кунларда хирмонга 140—150 килограммдан дурдона тўкмоқда.

Р. Гафуров, Х. Ҳайдаров (ЎзТАГ) ва Р. Утамуродов фотолари.

ДОЛЗАРБ ДАМЛАР

— Ҳарқалай, карвонбошилар бордир? — Бор, албатта. Сотволди Худойкуловни ёзинлар, гектаридан 45 центнердан тоширди, яна 10 центнердан бормоқчи. Умонжон Йўлдошев бошчи бригадаси эса, бу йил планини 150 процентдан ҳам ошироқчи, яъни гектаридан олтинчи центнердан берамиз, деб туришди. Шунга яраша ҳосили ҳам бор. Ҳали иккинчи терим бошланмаган ерлари кўп. Улар Собиржон Ҳамроқулов бошчи бригадаси аъзолари билан мусобақа ўйнашган, лекин Собиржон ҳам чакки эмас. Мажбурият ҳисобига пахта тоширяпти. Энг муҳими, бригадирларимиз пахтанинг сифати учун курашишяпти, бу йил оқилмаган чаноққа қўл узатмадик, аслида деҳқоннинг ораси ҳам шу бўлди. Ҳар еттиштирган ҳосилни ўзи хом-хотала териб, юраги аччиб юрарди, плани фақат биринчи навли пахта билан тўлдирикди, биласизми, бу нима дегани? Бу — миллион-миллион қўшмача даромад дегани!

— Утган йилги тола қандай бўлган эди? — 28 процентдан чиқувди. — Бу йил-чи? — План 33 процентдан белгиланган. — Шунга етиштирми? — Эрта экинган пахталаримиз 40 процентгача тола беришти.

ЕТИШТИРИЛГАН ҲОСИЛНИ йигиб териб олишда ҳамма учун умумий бўлган тартиб-иштомдан ташқари ҳар бир ҳўсалнинг ўзига хос интизом, ўзига хос ташаббус ҳам бўлади. Бу ҳўсалнинг олдига иккинчи бўлиб маррага етишда колхозда яшаб турган кексаларнинг бераётган ёрдами ҳам, бошқа омиллар қатори ҳал қилувчи роль ўйнади. Колхоздаги Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари, пенсияер отахон ва онахонлар — теримнинг дастлабки кунларидаёқ енг шимариб далага чиққанлар. Район газетасининг 4 октябрь сонидан барча тенгдошларига мурожаатнома эълон қилганлар ҳам шулар. Мурожаатномада мана бундай сўзлар бор:

«Ҳамма қатори биз ветеранлар, пенсияер отахонлар-онахонлар ҳам бу йил гўза чопниги, яғанаси ва бошқа юмушларда ўғил-қизларимизга баҳолли кудрат берди, фойдали маслаҳатларимизни сира ҳам аямасдик. Бугун пахтакор фарзандларимизнинг фидойи меҳнатлари билан бўлиб бўлган «оқ олтин» лар тарозига қўйилмоқда... Мўл ҳосил учун, олий сифат учун чинакам кураш бошланиб кетди. Бу курашда ҳеч ким четда қолмаслиги керак».

Катта тағолилик кексалар пахта тараётган пайнада бўлидик.

Пўлатов бобо айтди: — Бундан қирқ йил олдин мана шу ерлардаги дўппидеккина колхозга раис эдим.

РАНИОВОД СОВХОЗИ райондаги энг йиринк ҳўжалик, ганибодликлар бу йил салкам 14 минг тонналик хирмон кўтариш учун курашишяптилар. Маҳбубахон Абдусаматова, Раҳимжон Муродов сингари тажрибали деҳқонлар бош бўлган бригадаларда план ҳам, мажбурият ҳам аллақачон ўринаштириб қўйилган. «Оқ олтин» участкасида эса Гафур Гулом номидаги колхознинг отахонлари мурожаатномасига жавобан, онахонлар янги ташаббус билан чиқишди. Турғунчи, ташаббусни онахонлар улардан ҳам эртароқ бошлаган экан: 14 кампир Маҳмуджон Тўраев бошчилик қилаётган бригадаси оталик (эхтимол, бу ибора унчалик тўғри келмас, оналик деб атамақ мақбурроқ бўлар) қилишяпти, улар беш гектар ер ажратиб олишиб, яғанасидан тортиб то иккинчи теримгача ўзимиз қўлдан чиқарамиз, дейишган экан, ахдларнинг устидан чиқишяпти.

Сорабуви хола айтдикилар: — Мухбир болам, ёшим сансонда. Шундан қирқ йил пахтазорда ўткан. Бир вақтлар биз ҳам стахановчилардан эдик. Энди бўёгини ҳам очиб айтивераримиз? — Айтиверинг.

— Айтиверам. Ҳозирги ёшлар сал шошқалоқроқ бўлиб ўсишяптими, дейман... Мағанларда доқа ўрмол йўқ, сабабини суриштирамак, пахтаи хом-хотала теришяпти экан, илгари бирам пахталар бўлардики, чаноқдаги пахтага ҳовучинг туларди... Ўшана қанги пахта етиштирайлик, деб бир бел боғладик-да, болам!

Онахонлар сардори Маҳмуда буви айтдикилар: — Сорабуви холам тўғри айтдилар, бир томони сифатли пахта ташвиши, яна бир томони ўғил-қизларимизга ёрдам, дедик, қолдирверса, бу йил катта тўй. Тўйга биз ҳам соғва билан борабдик, дедик-да... Фақат бир илтимосимиз бор.

— Нурсўдиқ чолларнинг мурожаати газетда чиқинди? — Чинди. — Нега бизники чиқмапти? — Сизлар ҳам мурожаат қилганмидиларингиз? — Райондаги барча кампирларга: «Ҳой, овсинлар, уйда ўтираверманглар, далага чиқинглар», деб мурожаат қилувдик... Илгор теримчилардан Кимсанбуви айтдикилар: — Эгачим тўғри айтди, Нурсўдиқ чоллардан ҳеч ордада қолаётганимиз йўқ, ўн тўрт кампир терим бошида 12 тонна теримиз, деб маслаҳат қилувдик, кунни кеча бошқа маслаҳат қилдик, катта тўйга ўн тўрт тонналик оппоқ дастурхон билан борамиз. Мурожаат чиқмаси

даги Ленин номи совхоз пахтакорларига теримда ердан бермоқдалар. Маорифчилар кунига 5—7 тонна «оқ олтин» термоқдалар. Улар ўртасида кўпнинг килограммчилик ҳаракати кун сайин кўлоқ аймоқда. 30-ўрта мактабдан Анваржон Қаландаров, 38-ўрта мактабдан Роккияхон Мамадалиева, Соҳидихон Қозқоғов сингари педагог ва пионер вожақчилар бир-бирлари билан ким ўзига мусобақалашиб, терим суръатини оширмақдалар. Шаҳар маорифчиларининг совхоз хирмонига қўшган «оқ олтин» юз тоннадан ошди.

Совхоз маъмурияти ҳаешарчиларга барча кулайликлар яратиб берган.

Р. ИМИНОВ, Андижон пойабзал фабрикасининг ишчиси.

Шунингдек газетхонлардан С. Уроқов (Самарқанд), Б. Мавлонов (Андижон), С. Жумаев (Жиззах), Х. Аллаев (Қашқадарё), М. Тўлаева (Фарғона), А. Толпопов, А. Набиев (Тошкент), А. Бегматов (Навоий) ва Ф. Едгоров (Бухоро) ҳам пахта теримига муносиб хиссалар қўшаётган қалби қайноқ ишчилар ҳақида редакция-мизга хат-хабар йўллашган.

СТУДЕНТЛАР ХИРМОНИ

Тошкент давлат университетининг олти мингдан ортиқ студенти айна кунларда Оқолтин районидан «СССР 60 йиллиги» Усмои Юсупов номи, Ворошилов номи совхозларда пахта термоқда. Студент-теримчилар ўрта-сида социалистик мусобақа намунали ташкил этилган. Ҳар беш кунда мусобақа якунланди, голиблар моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда.

Утган беш кунлик якунларига кўра ўзбек филологияси факультети студентлари ҳар бирининг ўртача кунлик терган пахтаси 63,9, математика факультети студентлариники 56,9, химия факультети студентлариники эса 48,4 килограммин ташкил этди.

Университет студентларининг шу кунгача терган пахтаси 5200 тоннадан ортиб кетди. Физика факультетидан Одил Маматқаримов, Дифуза Турғункулова, Нодира Назирова, журналистика факультетидан Зарбуви Олқарова, ўзбек филологияси факультетидан Гулбаҳор Топилбаева, математика факультетидан Муқаддас Турдибоевалар ҳозиргача 3—3,5 тоннадан «оқ олтин» териб студентлар хирмони юксалишига муносиб ҳисса қўшдилар.

Д. ҚИРГИЗБОВ.

ПАХТАЗОР ИЛҲОМЛАРИ

ОЙДИН ЙЎЛ

Дарё соҳилида қишлайди кундуз Ороқдан қолмас кеча ва кундуз Қўқинг— олсинида бор «Олтин юлдузи» —

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Олтмириқ райондаги «Октябрь 60 йиллиги» кўрнқ совхозига йиллик план бажарилиди. Бу ерда 459 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 19,2 центнердан ҳосил олинди. Гафур Юрбаев, Турғунчи Нейматов, Каримжон Фақиматов бригадаларида йиллик план 115—120 процент адо этилди. Ҳўжалик коллективини давлатга яна 300 тонна хом ашё топиши, ҳосилдорликни 25 центнерга етказишга сўз берди.

Пахтакорга ҳамма мадагкор УМУМХАЛҚ ҲАШАРИ

ФАРҒОНА. Фрунзе районидеги Садриддин Айнӣ номи 33-ўрта мактаб ўқувчиси Чарос Аҳмедова айна кунларда синфдошлари қатори Керл Маркс номи колхоз далаларида меҳнат қилмоқда. Чарос теримда ҳам илгор, кунига 140—150 килограмдан пахта териб, тенгкўрларига ибрат бўляпти. Бошқалар ҳам ундан ордига қолмаслигига ҳаракат қилмоқдалар. Чарос ва унинг дўғоналари юбилей йилида 5—6 тоннадан пахта териб беришга эди қилган.

ҚАШҚАДАРЁ. Билим юртимиз коллективни Ульнов районидеги «Партия ХХ съезди» совхоз пахтазорларидан хашар қилмоқда. Группалар ўртасида социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган бўлиб, бу нарсаси терим суръатига суръат қўшяпти. Ҳар бир йигит-қиз кунлик нормани ошириб бажаришга ҳаракат қилаётир. Айнӣқса, Д. Шаропов, Т. Сандов, Ш. Рустамов, Ф. Ўхтаева каби комсомоллар мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Билим юрти талабалари «Республикамизнинг улкан пахта хирмони бўлиб этлигига қадар ёшларнинг ўрни далада!» ишлари остида меҳнат қилмоқдалар.

Х. НУРАЛИЕВА, Ульнов райондаги 13-ўрта хўнар-техника билим юрти бошланғич комсомол ташкилотининг секретари.

АНДИЖОН. Шаҳар халқ маорифи бўлимининг 200 дан ортиқ ходими Андижон райони-

ЛАФЗ ВА БУРЧ

РЕПОРТАЖ

Ҳонқа райондаги Ленин орденли Озунбобоев номи колхоз Хоразмда карвонбоши бўлиб дастлабки марран эгалади. Халқ ҳўжалик плани бажарилиди. Эл хазинасига 7300 тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб берилди. 1862 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 39,4 центнердан ҳосил йигиб олинди.

— Репортаж имзо чека туриб, анимамиздаги юксак мажбурият тўғрисида ўйладик. Бу лафз ва бурч масъулияти. Ахир, қабул қилган мажбуриятимиз салқинчиликни англаб, план бажариладиганидан сўнг ҳам кунлик ишнинг камайтирмаслигига қатъий бел боғлаганмиз, — деди 60 центнерчи бригаданинг бошчилиги, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ ҳўжалик ходими Ҳўжаниёз Собиров.

Ҳўжалик далаларида бўлганимизда, азамат пахтакорларининг лафзи қатъий оналигини ишонч ҳосил қилдик, терим-транспорт зенонларининг иши аниқ график асосида ташкил этилган, агрегатларнинг бегўхтов, унумли ишлаши таъминланяпти. Дала гардиячилари гуруҳа бўлиб ишлаётган карта ёнида тўхтадик. «Зангори кема»лар парвози бир зум ҳам тўхтамайди. Йигитлар-

дан бири машинани карта-нинг чеккасига олиб чиқди, бункердаги пахтаи телекага агариб, яна далага шошляди.

— Раҳимбой Қаландаров, оловқалб комсомоллардан. Ҳозиргача терган пахтаси 150 тоннага етди. Мусобақадони Даплат Очилов, хўлана, пайналининг ўртасидаги йигит, у ҳам бўш келмапти. Икки мева мусобақадонида тенглашиб олди, — деди мамнун оҳангда гуруҳа раҳбари, участка агрономи Овд Ҳакимов.

КПСС аъзоси, илгор меҳнат-қайдоғчи Зулфия Исмомлова билан пайнал бошида бир лаҳза мулоқотда бўлидик.

— Ҳорманг, Зулфияхо! Чарчамасизми? Ишнинг унуми қандай?

— Чарчайдиган кунларми! Республикамиз маррага етиб олса, чарчодан асар ҳам қолмайди. Ҳали дала-лардан баракета кетгани йўқ, кунига 4—5 тоннадан теримиз. Жами терганим 150 тоннага етди.

Ф. ЗОХИДОВ, «Совет Ўзбекистони» муҳбири.

ТАБАССУМ ПАХТАЗОРДА

Республика радиосинини «Табассум» радиожурнали ижодкорлари ҳамда ижрочилари Тошкент области Янгиқул районидagi «Коммунизм» колхозининг дала шийпонида пахтакорлар билан учрашди.

Учрашувда тангли санъаткорлардан Суръат Пулатов, Хусан Шарипов, Райхон Тўраева, Шухрат Рўзихонов, Абдуллоҳ Мамадуллоевлар ўз репертуарларидagi энг яхши интермедия, ҳажви, ҳажвий шеърлардан пахтакорларга ўқиб бердилар. Хонадандардан Х. Исроилова, У. Таваккалов, Х. Исроилов «оқ олтин» ижодкорларини тараннум этувчи куй ва кўшиклардан ижро этдилар.

С. САЙДУЛЛАЕВ.

САХОВАТЛИ КИШИЛАР

Муборак районидagi Жданов номи совхозда истекомат қилувчи соқиб меҳнаткор, меҳнат ветерани Норкул Хошимов пахта йиғим-терими ажл олган шу донлар кунларда қайтадан «этангори кема» рўлига ўтирди.

У бу йил 300 тонна пахта териб беришга аҳд қилган. Айни кунларда Норкул Хошимов ҳар кун «пўлат от» этангидан 6-7 тоннадан пахта тўқмоқда.

Шунингдек райондagi «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозиде истекомат қилувчи пенсионер қаришлар ва уй бақаришдан 100 кишидан иборат кўнгилли хашарчилар бригадаси тузилди. Хашарчиларнинг ташаббусидан совхоз кўчкўрларнинг мамуни бўлишмоқда. Кўнгиллилар бригадаси эъзоларидан Х. Мирзаева, С. Хатамова, Г. Жўраева, К. Мунавварова, Г. Эшонқуллова, К. Тожибоева ҳар бири кунга 60-70 килограммдан «оқ олтин» термоқдалар.

Н. ТОҒАЕВ.

ДАЛА ШИЙПОНИДА

Хоразм области Янгиқул районидagi Киров номи колхозининг б-ригадга шийпон иришкор пахтакорлар, меҳнатзилор ва хашарчилар билан ташаббус.

Шийпон плакат ва кўргазма стандарт билан безатилган. «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейини муносиб кутиб оламиз» деган маъносидagi эълан алвон кўринишда жойга ичиб қўйилган. Шийпон ичидagi хоналар кўнгилдагидек жиҳозланган. Кутубхона доимо ташаббус билан таъминланган. Шийпонда колхозчилар душга тушишлари, телевизор кўриб, радио эшитишлари мумкин. Онамлар ва болаларга алдоҳда эътибор қаратилган. Колхознинг сабаботчилик бригадасидан мева, сабзавот келтириб турилади.

Дала меҳнатчиларининг ичкиничи уйна ҳисобланган шийпонлар киройи шундай бўлса, дейсиз.

Н. НАБИЕВ.

ТОШКЕНТ. ЧССРНИНГ «АЛБ-БАТРОС» НАШРИЁТИДА ЧОП ЭТИЛГАН КЎПЛАБ АСАРЛАР ПОЯТХИМИЗДА ОЧИЛГАН КЎРГАЗМАГА КЎЙИЛГАН.

Ўзбекистон ва ЧССРдаги ёш китобхонлар учун мўлжалланган нашриётларнинг коллективлари кўп йиллардан бери ҳамкорликда ишлашяпти. Утган йили дўст мамлакатда «Еш гвардия» нашриётида чиқарилган китоблар кўргазмаси ўтказилган эди. Суратда: ёш китобхонлар «Алб-батрос» нашриёти кўргазмаси ёнида.

Н. НУРИДИНОВ ФОТОСИ. (УзТАГ).

ВАТАН УЧУН ЖОННИ ТИККАНМИЗ

Бош врач ўринбосари Акрอม Бакирович хонасида кириб келган бемор кўлидаги йўлланмага мамун кўз югуртириб кўйд.

— Жуда хайрли иш бўлди-да, — дея трубкини жонига кўйд бош врач ўринбосари ва атрофидогиларга хурсанд қараб кўйд. — Касалхона қошида бутундан бошлаб янги поликлиника иш бошлади. — гаинда давом этди у. — Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва инвалидлари яна бир кўлаб янги яратилди. Беморлар шу поликлиникада анализ тошириб, врачлар кўригилардан ўтишди ва шифокорларнинг кўрсатмалари билангина бизга ёки бошқа даволаш шифохоналарига йўлланма олинди. Шу пайтгача бу иш бизнинг бўлим зиммасида эди. Беморнинг касаллиги аниқлангунча бир ҳафта, ўн кун ўтиб кетарди. Энди-чи? Эндиликда бемор касалхонага қабул қилинган кундан оқ даволаш бошлаб юборилаверади. Маана, Сиз, ўртоқ Тешабой Маждидов, — у қаршисидаги беморга мурожаат қила бошди. — Чинобод санаторийсига йўлланма олгунча, Самарқанддан Тошкентга келиб, касалхонага этиб вақтингизни ўтказдингиз. Ана шу поликлиника илгарироқ ишта тушганда борди, касалхонага этиб кейин санаторийга йўлланма олишга ўрин қолмасди.

— Ҳечқиси йўқ доктор, ҳечқиси йўқ... Сизга, ҳаммагизга минг раҳмат. Хайрлашгани кирувдим...

— Яхши бординг, доим саломат бўлинг, — ўридан турди Акром Бакирович. Соллигинга ҳақида ёзиб туринг. Лозим бўлса яна бизда даволанаверсиз.

Бемор кўлини кўксига кўйиб хонадан чиқиб кетди. Кираверишга Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва инвалидлари бўлими, деб ёзиб қўйилган тегириги бўлимини айланиб юрганмишда ҳам бош врач ўринбосари Акром Бакирович жонқурлик билан ҳали у стендини кўрсатди, ҳали бу муолажа хонасидаги кўлаблар, янги медицина

асбоб-ускуналари, аппаратларининг хосиятидан сўзлайди. Кейин палатага бошлайди. Еруғ, шинам, ички кишилик хонада сигналзация, телевизор, хололидник, чўдгек гилам. Кўргазма палата бўлса керак, деган ўй кўнгилмишдан ўтади. Бошларини ҳам бир-ма-бир кўздан кечираётган эса бунда ҳеч нарса кўргазма билан эмаслигига, балки ҳаммаси ўша биз кўрган дастлабки хонадагидек жиҳозларни шинам, қулай эканини, бунда ҳамма нарса инсон, унинг сиҳат-саломатлиги учун қаратилганлигини гувоҳи бўламиз.

— Ҳа-я, — кўз ёшларини арта бошлади Селеванова ҳижолат чекиб. — Биласизми, Улуғ Ватан уруши биз совет халқларига жуда-жуда қимматга тушди, — деди у гаинда давом этаркан энтикиб. Уруш ёшларимизни, ота-оналаримиз, ўғлонларимиз, қарчигайдек ака-укаларимиз, азиз умр йўдошларимизни бағримиздан қилиб кетди. Қола-

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛАРИ

— Бу ерда биз, беморларга яратилган шароитлар, кўрсатилган гамажурликларга миннатдорчилигимизни сўз билан ифодалашга оқимиз, — дейди Сирдарё области Гулистон районидagi «Ўзбекистон» колхозида ишовчи Улуғ Ватан уруши 2-группа инвалиди Маъмир Ашуров. — Даволаш шифокор Омина Жамолиддинова ҳар кун ички бор соғлигини кўздан кечиради: қон босимини ўлчади, қорамни эшитди, — гаинда давом этди у. — Партия ва ҳукуматимизнинг биз, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, инвалидларига кўрсатилган гамажурликдан бошимиз осмонда. Ватан учун жонини тиккан одамларимиз. Керак бўлса, халқимиз, Ватанимиз ҳимосига, тинчлик учун курашга ҳамма шайимиз.

Акром Бакирович Акроб аёллар палатасига кираришда турган баланд бўйли, сочлари олоқ бемор билан илқ саломлашаркан, ундан хол-аҳвол сўрайди. Аёл эса янаво ўрнига кўзларига гилт-гилт ёш олд.

— Узингизимиз, Вера Ивановна? — хайратланди Акроб.

— Эртага операция, негадир ҳажжонланган...

— Уруш кўрган одам деб

Фаргона райони марказидagi «Орзу» мамийи хизмат кўрсатиш цехининг чевари Маъмураҳон Юсупова ҳижолат буюртмачилар ҳақида савийи сўзлар айтишди. У тиккан кўйлаклар буюртмачиларга манзур бўлаётди. Социалистик мусобақа пошқадим М. Юсупова ойлик планларини доимо ошириб бажармоқда.

Н. Раҳмонов фотоси.

НОЗ-НЕГМАТЛАР ЯРМАРКАСИ ШАҲАРЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

Серкўёш ўлкамиз областидagi далаларида етиштирилган полза махсулотлари, сабзавот ва мевалар Тошкентда очилган ярмаркаларда сотила бошлади. Хар йили Улуғ Октябрь байрами арафасида шулай ярмаркаларни ташкил қилиш анъанага айланиб қолди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 67 йиллиги арафасида очилган бундай ярмаркалар шаҳримизнинг ўн икки ерида аҳолига хизмат қилмоқда.

Жизқабла области далаларида етиштирилган қара, қовоқ, сабан, болдинг ва бошқа ноз-негматлар метронинг «Чилонзор» станцияси атрофидagi ярмаркада, Андижондан келтирилган қовунарғуз, лимон ва шу каби махсулотлар «Фарход» бозори яқинида, Бухоро ва Сирдарё сабаботкор ва соҳибдорлари етиштирган ноз-

негматлар эса Фрунзе районидagi тўғимачилик комбинати ва Марказий бозорда, Сурхондарё ва Фарғонадан келтирилган анор, узум, ёнгоқ ва бошқа сабабот-мевалар Қорақамин ва Тракторсозлар бозориди, Навоий, Наманган, Қашқадарё ва Самарқанд областининг деҳқонлари етиштирган полза ва сабабот махсулотлари 1-Қорасув массивидagi бозорчада, Шолохов кўчаси, Сергелидаги ва Ленин районидида жойлашган кўч бозорлардagi ярмаркаларда сотилади.

Олтин кўз ярмаркаси 6 ноябрда давом этди. Ҳамшаҳарларимиз учун 470 тонна картошка, 177 тонна узум, 146 тонна анор, 460 тонна олма, нок, беҳи, хурмо, 580 тонна қовун, 660 тонна тарвуз, 60 тонна асал, 125 тонна хар хил туртилган кишиш каби махсулотлар сотилди.

АЛЬПИНИЗМ МУЗЖИЛГА ЧЎҚҚИСИНИ КЎЗЛАБ

Альпинизм бўйича республика тарма командаси Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллигига бағишланган тоғ забторлигига шайланмоқда. Тренерлардан В. Элибеков, Т. Муамид, А. Путицевлар бошлиқ 25 нафар альпинист Помир тоғининг Баландлиги 6376 метрли Музжилга чўққисини забт этишга пухта ҳозирлик кўрди. Чўққа чиқиш 10-30 ноябрь кунларига мўлжалланган. Бу орада спортчилар денгиз сатҳидан 2700 баландликда жойлашган Олтинмозор гидрометеорология станцияси атрофида чодрлар тикиб, асосий «ҳужумкорликка» ҳозирланадилар. Альпинистлар энг қийин шароитларда қариб 4 миғ метрлик баландликларни забт этадилар.

Уч йил аввал республикамиз альпинистлари Музжилга чўққисини эгаллашга ҳаракат қилишган эди. Қуйида ўша забторлик иштирокчилардан бирининг хотиралари билан танишсиз.

Вертолет Фаргона осмониде икки бор айлантач, баландлик олиб, тоғли адирлар томон парвоз қилди. Олой тизма тоғлари яққол кўзга ташланиб турган жойлар, дарралар тепасидан учиб, қорли қовларга чоп беришга тўғри келди. Кўп ўтмай, қорли доводдан ўтилагач, пастда шагал тошлар ва музликлар билан қопланган Олой водисини кўриди. Яна бир неча минутдан кейин Олтинмозор гидрометеостанция ҳодимларининг уйчалари яқинида ерга кўндим. Биз забторликка мўлжалланган кийим-кечақлар ва озин-оқатлар билан тоғлар бағрида қолдик.

Бу ерининг Олтинмозор деб аталлинини боиси бор. Емиргили кунларда буй чўзган ўт-ўланлар, қамшизор-тўғайзорлар Муқсу жылғаси атрофларида ёзда яшша турса-да, барвақт салқин тушиши билан қуриб, олтиндек тус оларкан. Шунинг учун

СПОРТ

альпинистлар бу ерга Олтинмозор номини беришган бўлса, ажаб эмас.

Уч кун мобайнида тоғ ҳавосига мослашиб олгач, йўлга тушидик. Эрта тонгдаёқ майда тошлар «социлан» билан қопланган ўтиш муқсу жылғасининг бошланги еригача бордик. Баландликка кўтарилиш олтидан оёқларимиз остида муз қирсиллаб, ёкимиз шабада юз-кўзларимизни чимдий бошлади. Яна 400 метр юрганмишдан кейин қорли қийликларга ўтидик. Олисдан Тарсагарнинг эгарсимон қовларига Дарвинский, ундан нарида Ленин чўққисини кўзга ташланиб турарди. Биз арқон ёрдамида ўзга боғланиб, қорли қовларга тирмашганимизга юксакликка кўтарила бордик. 4 километрлик баландликка чиққанмишда кенгроқ майдонча тоғиб, сўнгги забторлик олтидан дам олишга тўғри келди. Юксакликдан Музжилга ҳам кўриниб қолган. Чодир тикиб, ношушга қилиб олгач, тоғли суку-

МАДАНИЙ МЕРОС — ВОЙЛИГИМИЗ ЯМПИҚҚАЛЪА ТОПИЛМАЛАРИ

вақтида хоналарнинг биридан вақт ўтиши билан кўкариб кетган мис тангалар, тегирига қора туш билан ёзилган хат ҳамда ўрик, шафтоли денаклари, қовун уруғлари, ёнгоқ ва пахта чоноғининг қолдиқлари топилди. Буларнинг барчаси ўрта асрларда шаҳар атрофида гуллаган богроғлар ва пахтазорлар бўлганлигидан Араб беради.

Шунинг ҳам борки, бу археологик топилмалар катта илмий аҳамиятга эга бўлиб, ўрта аср Хоразм шаҳарлари ривожланиш тарихи, маданияти ва санъатининг ўрганишда катта ёрдам беради.

Б. АВАЗМЕТОВ.

натда ҳаммамизни уйқу элтиди. Ленин ярим тунга бораганда гумборлаган товуш уйғотиб борди. Атроф тоғларда қор ўриқчилар бошланган эди. Гумборлаган овозлари тоғ ўриқчиларга урилиб ваҳимали акс-садо беради, кўчкўнлар-кўчкўнларга улашиб кетарди. Қор кўчиши уч кун давом этди. Биз база лагери билан мунтазам боғланиб турдик. Кундузлари ҳам атрофини кўриб бўлмас, кўчкўнлардан кўтарилган гу-бор, туман об-ҳавони ёмонлаштирган эди. Аммо умид-сизланмадик. Тўртинчи кунга бораганда, забторликнинг тўхтаганилар, деган команда олтидик.

Энди пастга тушиб олиш ҳам муаммага айланди. Чунки, ҳаммаёқда булутлар сузиб юргандек, ҳеч нарсани кўриб бўлмадик. Куннинг ичкиничи яридан бошлаб ҳаво бироз ёришандек бўлди. Биз қор уюмлари, муз босган қовлар, бетиним совуқ шамолларга дош бериб, лагерга етиб олдик. Ҳаммамиз ҳам чарчаган, совуқдан ҳолимиз тағ эди. Энг муҳими, лагерида бизни қайноқ чой билан меҳмон қилишди... Хуллас, забторликда омадимиз келмади. Биз вертолетни кутарганимиз, Музжилга чўққисини дурбин орқали қайта-қайта кўздик. Унинг муз билан қопланган улдувор учбурчакли чўққисини ҳаммамизни чорлаб турган эди. Биз бу чўққига албатта байроқ тикамиз деб, аҳд қилдик. Демак, кураш давом этади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

2 НОЯБРЬ, ЖУМА

МОСКВА-1 9.00 — Время. 9.40 — Кирилл кўнгиноқлар. Вадий фильм. 4-серия. 10.40 — Мультифильмлар. 11.10 — Бу-тунигитифоқ ва халқаро кон-курслари лауреатлари С. Найк чадаи. 11.25 — Телефильмлар. 12.15 — Ва 15.00 — Ингиллизлар. 15.30 — Хунишадий фильмлар. 15.55 — Мультифильмлар. 18.05 — Любовь. Казановский. куйлайди. 18.50 — Рус тили. 17.20 — Вьетнам санъати. 17.55 — Мультифильмлар. 18.45 — Сиз яратган бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳам-дўстлар. 20.00 — МТ ва ВР эстрада-симфоник оркестрининг концерт. 20.30 — Кирилл кўнгиноқлар. Вадий фильм. 5-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. СССР чемпионати. «Торпедо» — «Зенит». Танаф-фус пайтида Дунё воқеалари. МОСКВА-11. 9.00 — Гимнас-

фильм. 20.30 — Кирилл кўнгиноқлар. Вадий фильм. 6-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Океанико концерт студиясида ёшлар кечаси. 24.00 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 00.15 — Янгиликлар.

МОСКВА-11. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Болалар фольклор — коллективларининг концерти. 10.10 — Захриддин Мухаммад Бобур. Телефильм. 10.35 — Тонгги почта. 11.05 — Хужжатли фильм. 11.15 — Ритмик гимнастика. 11.45 — Ленинград телестудиясининг программаси. 13.15 — Телефильм. 14.25 — Киномомша-бин ҳамроҳи. 15.10 — Хужжатли фильм. 16.00 — Хоклей. Торпедо — Спартак. 17.25 — Илмий-оммабоқ фильм. 18.20 — Интерфурор — 84. 19.10 — Халқаро омаор. 19.25 — Поэзия. 20.00 — Музикали кюск. 20.30 — Тунинг хайри бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Здрорье. 21.30 — Время. 22.05 — От ўйини. Вадий фильм.

23.30 — Хоклей. Дивано — Сонол.

ТОШКЕНТ-1. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Болалар учун фильм. 10.55 — Хужжатли кино яриши. 11.40 — Матонати кишилар. Вадий фильм. 1-серия. 13.00 — Қалб армуғини. Очиқ шоир Эшмухамедов. 13.20 — Созандалар ҳақида кинолар. 14.00 — Хужжатли фильм. 18.05 — Мультифильм. 18.20 — Войче-чак. 18.50 — Оламга савҳат. 19.20 — Ахборот. 19.50 — Телевизион миниатюралар. 20.55 — Эстрада концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Санъаткорлар — пахтакорларга.

Тонингистон телевиденисининг программаси.

РАДИО

2 НОЯБРЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ҳаёқ шоирларининг шеърлари билан айтиладиган кўшиқлар. 9.30 — Совет Ўзе-

кистони: одамлар, ишлар, ва режалар. 11.15 — ЗаССР халқ аргети Э. Нуродов. 12.10 — Ўзбекистон индустриаллий. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Хужжатликининг арқин одими. 17.00 — Е. Образцова концерти. 19.25 — Эшлин.

3 НОЯБРЬ, ШАҲБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Олтин водий кўшиқлари. 9.30 — Халқ ансамблларининг концерти. 10.15 — Дугоналар. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Ишлаб чиқариш илгорлари учун музикали программа. 14.00 — Депутатлар ташаббуси амалда. 17.00 — Ёшлар учун музикали соат. 18.15 — Халқ-орзу кундалик. 18.30 — Ҳовли-мидаги стадион. 19.25 — Эшлин. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Шанба оқшомида. 22.30 — Футбол. СССР чемпионати. «Металлист» (Харьков) — «Пахтакор».

РЕКЛАМА ЭЪЛОНЛАР

РЕСПУБЛИКА РУС ТИЛИ ВА АДАБИЕТИ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ вақант вазибаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари: 2-рус тили амалий курси, педагогика ва тарбиявий ишлар методикаси; кафедра катта ўқитувчиси: педагогика ва психология (фан кандидати); кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия ва спорт. КОНКУРС МУДДАТИ — 7 НОЯБРГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 700110, Тошкент шаҳри, Академик В. Решетов кўчаси, 4-уй.

Ф. ЭНГЕЛЬС НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ вақант вазибаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари (фан кандидатлари): инглиз тили грамматикаси ва тарихи, француз тили (кечки-сиртки бўлими), жисмоний тарбия; кафедра катта ўқитувчилари: КПСС тарихи (фан кандидати), махсус курсларнинг чет тиллари кафедрасида инглиз тили, жисмоний тарбия; кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия (4 ўрин), махсус курсларнинг чет тиллари кафедрасида португал тили, махсус курсларнинг чет тиллари кафедрасида инглиз тили.

КОНКУРС МУДДАТИ — 12 НОЯБРГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Мухомий кўчаси, 104-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг зоология ва паразитология институти вақант вазибаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лабораторияларининг ичкиничи ходими: ахарди илорлар зоологияси, хашаротлар токсикологияси ва физиологияси, ихтиология ва гидрозоология.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб ўн беш кун.

Хужжатлар куйидаги адресга юборилиш: 100995, Тошкент шаҳри, А. Ниваев кўчаси, 1-уй.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш министрлигининг ТРАВМАТОЛОГИЯ ВА ОРТОПЕДИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ вақант вазибаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Катта илмий ходимлар: ташкилий-методика бўлими, жароҳат оқибатлари бўлими (медицина фанлари кандидати); Кичин илмий ходимлар: иммуно-морфология (бактериология), рентген-диагностика лаборатория (биохимия), қаттиқ жароҳатланган бўлими.

Конкурс муддати эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, К. Маркс кўчаси, 78-уй. Телефонлар: 33-10-30; 33-12-35.

Театр

НАВОНИЯ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/ХИ да Ички дил достони.

ХАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/ХИ да Юдузли тунар.

МУКМИНИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/ХИ да Хизматингизга таййимиз.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Совет цирки усталари иштирокисида катта программа (19.30).

«Ўқитувчи» нашриёти коллективини нашриётнинг катта муҳаррири Фатхулла Ҳамидуллаевич УМИРЗОҚОВНИНГ вафот этганлигини чуқур қаюғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изхор этади.

В. ТИМОШЕНКО.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Орган ЦК Компартии Ўзбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси ва телефонлари: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриятининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмаханаси.

Р. — 20157. ИНДЕКС 64583. Б. — 253. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12